

Návrh na zmenu sústavy študijných odborov 3. 4. 1 právo: prvého stupňa, druhého stupňa a spojeného prvého a druhého stupňa vysokoškolského štúdia do jedného celku

Obsah pre prvý a druhý stupeň vysokoškolského štúdia v odbore 3. 4. 1 právo bol schválený v zmysle opisu študijných odborov prvého a druhého stupňa v odbore 3. 4. 1 právo (príloha k uzneseniu AK Príloha k uzn. 11.5.1/I/a).

Okrem uvedených, rozdelených študijných programov, materiál obsahuje aj opis spojeného prvého a druhého stupňa vysokoškolského štúdia v študijnom odbore právo do jedného celku v zmysle § 53 ods. 3 zákona o vysokých školách.

ŠTUDIJNÝ ODBOR 3.4.1. PRÁVO

Právo je študijný odbor zo sústavy študijných odborov spravovaných Ministerstvom školstva SR ako oblasť poznania (§ 50 ods.1 Zákona č.131/2002 Z.z.), v ktorej absolvent študijného programu (§ 51 ods.1 Zákona č.131/2002) nadobudne kompetencie na vykonávanie povolania alebo na pokračovanie v nadväzujúcom vysokoškolskom štúdiu.

Identifikácia študijného odboru v štruktúre podľa § 50 ods.5

a) Názov: PRÁVO (angl. law)

b) Stupne vysokoškolského štúdia, v ktorých sa odbor študuje a štandardná dĺžka študijných programov pre tieto stupne vysokoškolského štúdia:

Študijný odbor PRÁVO sa môže podľa Sústavy študijných odborov študovať v:

- prvom stupni vysokoškolského štúdia (Bc.) so štandardnou dĺžkou štúdia 3 roky,
- druhom stupni vysokoškolského štúdia (Mgr.) so štandardnou dĺžkou štúdia 2 roky,
- spojenom študijnom programe prvého a druhého stupňa (Mgr.) so štandardnou dĺžkou štúdia 5 rokov.
- treťom stupni vysokoškolského štúdia (PhD.) so štandardnou dĺžkou interného štúdia 3 roky.

c) Zdôvodnenie potreby:

Právo je produktom života spoločnosti, jej potrieb záujmov a konfliktov. Na druhej strane právo je prostriedkom, ktorý pôsobí na život spoločnosti, ovplyvňuje (motivuje či

demotivuje) vzájomné konania ľudí, je najsilnejší z jej regulačných mechanizmov. Právo teda nie je len predmetom právnej vedy, ale aj ostatných spoločenských vied.

d) Podobné študijné odbory v zahraničí:

ČR: Karlova Univerzita v Prahe, Masarykova Univerzita v Brne, Univerzita E.P. v Olomouci, Západočeská Univerzita v Plzni,

Rakúsko: Univerzita Viedeň

Francúzsko: Univerzita Sorbona

Veľká Británia: London Univerzity

Poľsko: Krakovská Univerzita, Varšavská Univerzita, Univerzita v Lodzi.

Na týchto univerzitách sa PRÁVO študuje ako študijný odbor rovnocenný s ostatnými odbormi.

e) Vymedzenie príbuzných študijných odborov a rozdiel medzi nimi:

- verejná správa
- bezpečnostné služby

Príbuzný odbor Verejná správa pripravuje absolventov na výkon práce vo sfére verejnej a štátnej služby.

Príbuzný odbor Bezpečnostné služby na Akadémii Policajného zboru SR pripravuje absolventov najmä na výkon služby v Policajnom zbore.

f) Obsah študijného odboru

Cieľové uplatnenie absolventa:

Absolventi študijného odboru PRÁVO sú spôsobilí vykonávať podľa dosiahnutého stupňa tieto profesie:

1. stupeň:

- súdny tajomník
- vyšší súdny úradník
- odborný referent – špecialista v štátnej správe
- odborný referent – špecialista v územnej samospráve a vyššom územnom samosprávnom celku

2. stupeň:

- advokátsky koncipient
- súdny čakateľ
- čakateľ prokuratúry
- exekútor
- notársky koncipient
- odborný pracovník pôsobiaci vo všetkých zložkách verejnej správy
- a pod.

3. stupeň:

- vedecký pracovník
- vysokoškolský učiteľ

Súdny tajomník – ovláda základné poznatky teórie práva a problematiku verejného práva a dokáže riešiť otázky súvisiace s administratívnym a materiálnym chodom súdov.

Vyšší súdny úradník – ovláda problematiku verejného práva a má čiastkové poznatky zo súkromného práva, najmä obchodného a dokáže riešiť registračné úkony v rámci obchodných registrov.

Odborný referent – špecialista v štátnej správe má základné poznatky z teórie práva, hlbkovo ovláda materiu správneho práva, čo využíva pri agende vnútornej správy, živnostenského podnikania, civilnej ochrany a obrany štátu.

Odborný referent – špecialista v samospráve a vo vyššom územnom samosprávnom celku má znalosti a spôsobilosť z rozhodovacích procesov vo verejnej správe, najmä v rámci individuálno-rozhodovacej činnosti, t.j. pri príprave a vyhotovovaní rozhodnutí v rôznych odvetviach verejnej správy (územné, stavebné rozhodnutia a pod.).

Advokátsky koncipient – ovláda pozitívno-právne disciplíny právneho poriadku a vie aplikovať právne normy.

Súdny čakatel' – má poznatky z jednotlivých právnych disciplín právneho poriadku, má schopnosť a predpoklady tvorivého a logického myslenia.

Čakatel' prokuratúry – má okrem znalostí z jednotlivých právnych disciplín hlbkové poznatky najmä z trestného a občianskeho práva.

Exekútor – ovláda právny poriadok s osobitným akcentom na exekučný poriadok, okrem znalostí správneho práva má vedomosti z trestného a občianskeho práva.

Notársky koncipient – ovláda problematiku najmä občianskeho práva hmotného a občianskeho práva procesného a v neposlednom rade má znalosti aj z iných právnych odborov právneho poriadku.

Odborný pracovník – pôsobiaci vo všetkých zložkách verejnej správy má najmä poznatky zo správneho práva, finančného práva, pracovného a obchodného práva. Musí, ale taktiež ovládať aj iné právne odvetvia, vzhľadom na prierezové zamestnanie.

Vedecký pracovník, vysokoškolský učiteľ práva – ovláda metodológiu vedeckej práce z oblasti vied o štáte a práve, je schopný samostatne analyzovať problémy empirického výskumu, navrhovať riešenia a má zmysel pre rétorickú spôsobilosť.

OBSAH PRE 1.STUPEŇ

Vymedzenie odborného profilu absolventa (1.stupeň)

Absolventi odboru PRÁVO (1.stupeň) dokážu vykonávať prípravné práce v rámci súdnictva a sú schopní pracovať ako odborní pracovníci v štátnej správe a v samospráve. Absolventi odboru majú znalosti o dejinách štátu a práva, rímskeho práva, ovládajú problematiku mechanizmu štátnych orgánov, s osobitným zreteľom na uplatňovanie zákonodarnej, výkonnej a súdnej moci v štáte. Zároveň sú spôsobilí vydávať individuálno-správne akty v rámci rozhodovacej činnosti verejnej správy podľa správneho poriadku.

Teoretické vedomosti absolventov (1.stupeň)

- získajú poznatky zo základov teórie práva, koncepciu právneho štátu a princípy organizácie a činnosti štátu,
- osvoja si poznatky Ústavy SR, teóriu del'by moci, kontrolu ústavnosti, suverenity ľudu, priamu a nepriamu demokraciu,
- nadobudnú poznatky z aplikácie metód a foriem činnosti vo verejnej správe, ako aj osvoja si základné inštitúty správneho poriadku.

Praktické schopnosti absolventa (1.stupeň)

- dokážu aplikovať právne normy vo verejnej správe a praktické postupy a riešenia právnych situácií,
- vedia uplatňovať procedúry v rozhodovacej činnosti vo verejnej správe a to tak v rámci normotvornej ako aj individuálno-rozhodovacej činnosti,
- sú schopní kooperovať s pracovníkmi príbuzných profesií (psychológ, sociológ, pedagóg a pod.)

Doplňujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti absolventa (1.stupeň)

- sú schopní kooperovať ako členovia pracovného tímu,
- majú predpoklady pokračovať v magisterskom štúdiu.

Vymedzenie jadra znalostí (1.stupeň)

Nosné témy sú viazané predovšetkým na disciplíny:

- Úvod do štúdia práva a teórie práva
- Právne dejiny Slovenska
- Rímske právo
- Ústavné právo
- Správne právo hmotné
- Správne právo procesné

Ďalšie témy jadra:

- Základy sociológie práva
- Filozofické a právne teórie
- Ústavné garancie ľudských práv
- Právna informatika

Štátna skúška (1.stupeň)

- obhajoba záverečnej práce
- komisionálna ústna štátna skúška z oblasti poznania študijného odboru Správne právo (tento študijný odbor pozostáva z dvoch predmetov a to zo správneho práva hmotného a správneho práva procesného)

OBSAH PRE 2.STUPEŇ

Vymedzenie odborného profilu absolventa (2.stupeň)

Absolventi odboru PRÁVO (2.stupeň) dokážu vykonávať samostatne náročnejšie práce v oblasti štátnej správy a samosprávy, sú schopní pracovať ako čakatelia v justičnej sfére (súdnicstvo, prokuratúra, advokácia, notárstvo a pod.). Absolventi odboru majú dobrý prehľad z histórie práva, teórie práva, legislatívnej činnosti, čo vytvára predpoklady pre ich pôsobenie v legislatívnom procese, či už v rámci Národnej rady SR, vlády SR, ako aj ústredných orgánov štátnej správy. Dokážu metodicky analyzovať programové a procedurálne problémy právnej praxe, ovládajú poznatky a postupy pri poskytovaní právneho poradenstva.

Teoretické vedomosti absolventa (2.stupeň)

- majú poznatky z oblasti teórie práva
- rozumejú podstatným súvislostiam, princípom a teóriám právneho poriadku v súčasnom spoločenskom kontexte,
- poznajú súvislosti právnych odvetví právneho poriadku,
- majú poznatky z teórie a aplikácie právnych noriem s osobitným zreteľom na ich efektívne pôsobenie.

Praktické schopnosti absolventa (2.stupeň)

- samostatne a kvalifikovane riešia právne problémy
- reflektuje svoju prácu a posudzujú jej kvalitu a efektívnosť
- vlastným poznaním tvorivo uplatňujú základné princípy a postuláty právneho poriadku,
- vedia spolupracovať s pracovníkmi príbuzných profesií (psychológ, sociológ, ekonóm a pod.)
- vedia skúmať príčinné súvislosti a javy jednotlivých právnych disciplín, v závislosti od spoločenských potrieb a záujmov.

Doplňujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti absolventa (2.stupeň)

- sú spôsobilí spolupracovať a kooperovať ako členovia pracovného tímu,
- dokážu spolupracovať aj s inými pracovníkmi, ktorí získali 2.stupeň vysokoškolského štúdia v inom študijnom odbore
- majú predpoklady pre vykonávanie riadiacej práce
- preukazujú schopnosť získavať a transformovať poznatky zo zahraničia.

Vymedzenie jadra vedomostí (2.stupeň)

Nosné témy sú viazané na disciplíny:

- Občianske právo

- Trestné právo
- Medzinárodné právo
- Obchodné právo
- Pracovné právo
- Finančné právo

Ďalšie témy jadra znalostí študijného odboru:

- Právo sociálneho zabezpečenia
- Hospodárske právo
- Právo životného prostredia
- Kriminalistika

Štátna skúška (2.stupeň)

- obhajoba diplomovej práce
- komisionálna ústna štátna skúška z oblasti poznania študijného odboru
Občianske a Trestné právo, ako aj jedna štátna skúška z voliteľných disciplín a to:
Obchodné právo, Pracovné právo, Finančné právo alebo Medzinárodné právo.

- samostatne a kvalifikovane riešia právne problémy
- reflektuje svoju prácu a posudzujú jej kvalitu a efektívnosť
- vlastným poznaním tvorivo uplatňujú základné princípy a postuláty právneho poriadku,
- vedia spolupracovať s pracovníkmi príbuzných profesií (psychológ, sociológ, ekonóm a pod.)
- vedia skúmať príčinné súvislosti a javy jednotlivých právnych disciplín, v závislosti od spoločenských potrieb a záujmov.

Doplňujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti absolventa

- sú schopní kooperovať ako členovia pracovného tímu,
- sú spôsobilí spolupracovať a kooperovať ako členovia pracovného tímu,
- dokážu spolupracovať aj s inými pracovníkmi, ktorí získali 2.stupeň vysokoškolského štúdia v inom študijnom odbore
- majú predpoklady pre vykonávanie riadiacej práce
- preukazujú schopnosť získavať a transformovať poznatky zo zahraničia.

Vymedzenie jadra znalostí

Nosné témy sú viazané predovšetkým na disciplíny:

- Teória práva
- Právne dejiny Slovenska
- Rímske právo
- Ústavné právo
- Správne právo hmotné
- Správne právo procesné
- Občianske právo
- Pracovné právo
- Rodinné právo
- Trestné právo
- Medzinárodné právo
- Európske právo
- Obchodné právo
- Finančné právo

Ďalšie témy jadra:

- Základy sociológie práva
- Filozofické a právne teórie
- Ústavné garancie ľudských práv
- Cirkevné a kánonické právo
- Právo sociálneho zabezpečenia
- Právna etika
- Právo životného prostredia
- Počítačové právo
- Kriminalistika
- Kriminológia

Štátna skúška

- obhajoba diplomovej práce
- komisionálna ústna štátna skúška z oblasti poznania študijného odboru Občianske a Trestné právo, ako aj jedna štátna skúška z voliteľných disciplín a to: Obchodné právo, Pracovné právo, Správne právo, Finančné právo alebo Medzinárodné právo.

d) zdôvodnenie potreby vzniku študijného odboru

Spojenie prvého a druhého stupňa do jedného celku považujeme za dôvodné **vzhľadom na špecifiká študijného odboru právo**, ktoré možno zhrnúť najmä do nasledovných dôvodov:

1. Súvislé Mgr. štúdium garantuje **optimálnu skladbu** povinných, povinne voliteľných a výberových predmetov, ich **vzájomnú previazanosť**, **časovú postupnosť** a harmonizáciu s právom EÚ, ktoré zabezpečuje vyššiu efektívnosť vzdelávania a napĺňanie potrieb aplikačnej praxe (požiadavky zástupcov všetkých stavovských právnických organizácií) a rezortov spravodlivosti, vnútra a prokuratúry.
2. Súčasná legislatívna úprava pre **riadny a plnohodnotný výkon všetkých právnických povolání jednoznačne vyžaduje absolvovanie Mgr. štúdia v odbore právo**.
3. Súvislé 5 ročné právnické vzdelanie má na území Slovenskej republiky **svoju tradíciu** (od vzniku ČSR, resp. po vzniku Slovenskej republiky), toto špecifikum je rešpektované a zachovávané v ostatných krajinách stredoeurópskeho priestoru (napr. Česká republika, Nemecko, Rakúsko, Poľsko, Maďarsko...) a nie je v rozpore s právom Európskej únie a pričom súčasne rešpektuje pravidlá stanovené tzv. Bolonským procesom.

V podmienkach Slovenskej republiky bolo vysokoškolské magisterské právnické vzdelanie v jednom celku až do účinnosti zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa našich interných zistení na našej fakulte, bakalár v odbore 3.4.1 právo nemá v praxi reálne uplatnenie a až okolo 98% absolventov bakalárskeho štúdia v odbore 3. 4. 1 právo pokračuje v magisterskom študijnom programe právo, nakoľko pre výkon všetkých právnických povolání sa vyžaduje absolvovanie magisterského študijného programu v odbore právo.

Na základe § 53 ods. 3 zákona č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov „**Ministerstvo môže po vyjadrení Akreditačnej komisie vzhľadom na špecifiká študijného odboru povoliť spojenie prvého a druhého stupňa vysokoškolského štúdia do jedného celku. Absolvent takéhoto študijného programu získava vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa. Počet kreditov, ktorých dosiahnutie je podmienkou riadneho skončenia štúdia, pre tento študijný program je najmenej 300 kreditov.**“

Posúdenie kompatibility s právom EÚ

Z hľadiska **záväzkov voči Európskej únii** môžeme konštatovať, že oblasť rozdelenia študijných odborov do prvého a druhého stupňa vysokoškolského štúdia, t.j. na bakalársky a magisterský stupeň štúdia a akákoľvek možnosť ich spájania do jedného súvislého celku štúdia je vo **výlučnej právomoci Slovenskej republiky**, ako členského štátu Európskej únie.

Podľa súčasného stavu rozdelenia právomocí od nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy dňa 1. decembra 2009, patrí vzdelávanie, odborné vzdelávanie, mládež a šport

k doplnkovým a podporným právomociam EÚ [čl. 6 písm. e) Zmluvy o EÚ]. V oblasti vzdelávania má EÚ iba právomoc vykonávať činnosti **na podporu, koordináciu alebo doplnenie činnosti** členských štátov bez toho, aby tým v týchto oblastiach nahrádzala ich právomoc. Navyše právne záväzné akty EÚ prijaté na základe ustanovení Zmluvy o EÚ a Zmluvy o fungovaní EÚ, ktoré sa vzťahujú na oblasť vzdelávania, nemôžu zahŕňať harmonizáciu zákonov alebo iných právnych predpisov členských štátov (čl. 2 ods. 5 a čl. 6 Zmluvy o EÚ). Podľa ustanovenia čl. 166 Zmluvy o fungovaní EÚ, politiku odborného vzdelávania, ktorá podporuje a dopĺňa činnosť členských štátov uskutočňuje Európska únia pri plnom rešpektovaní ich zodpovednosti za obsah a organizáciu odborného vzdelávania.

Na základe vyššie uvedeného možno zhrnúť, že oblasť vysokoškolského vzdelávania, jeho obsahové zameranie do študijných odborov a následné rozdelenie na rozličné celky štúdia právo Európskej únie a ani medzinárodné právo neupravuje a ponecháva tak tieto kompetencie do samostatnej rozhodovacej právomoci príslušných štátnych orgánov Slovenskej republiky.

Pri absencii konkrétnych právnych medzinárodných záväzkoch, či záväzkov plynúcich z členstva Európskej únie, si uvedomujeme politické záväzky prijaté Slovenskou republikou v oblasti vysokoškolského vzdelávania v rámci tzv. Bolonskej deklarácie z 19. júna 1999 a následných aktivít, najmä Budapešťiansko-viedenskej deklarácie z 13. marca 2010 o Európskom priestore vysokoškolského vzdelávania. V rámci uvedeného tzv. Bolonského procesu bolo jedných z hlavných zámerov rozčleniť vysokoškolské vzdelávanie do troch stupňov (bakalársky, magisterský a doktorandský).

Je nutné podotknúť, že uvedené rozdelenie vysokoškolského vzdelávania do troch stupňov nie je absolútne a bezvýnimočné, netýka sa všetkých existujúcich študijných odborov. Aj samotná Bolonská deklarácia konštatuje, že **„titul udelený po prvom (bakalárskom) stupni štúdia musí byť relevantný na európskom pracovnom trhu, ako príslušný stupeň kvalifikácie“**. Znamená to, že tam, kde bakalársky stupeň štúdia neumožňuje, napríklad podľa platných právnych predpisov, vykonávať príslušnú profesiu, je možné plnohodnotne zotrvať na súvislom magisterskom štúdiu, ktorého absolvovanie jedine oprávňuje jeho absolventa na výkon príslušnej profesie (napr. advokáta, sudcu, notára, exekútora a pod.).

Vzhľadom na uvedené je potom bakalárske štúdium v študijnom odbore „právo“ potrebné vnímať ako absolútne irelevantné tak pre potreby pracovného trhu, ako aj z pohľadu samotného výkonu budúceho povolania absolventov bakalárskeho stupňa štúdia v tomto študijnom odbore. Paneurópska vysoká škola ako súkromná vysoká škola podporuje spojené štúdium v študijnom odbore „právo“, a to aj napriek skutočnosti, že by takéto štúdium fakticky mohlo byť v rozpore s jej ekonomickými záujmami. Máme za to, že zavedenie spojeného štúdia v študijnom „odbore“ právo by uviedlo do pôvodného stavu tradíciu spojeného štúdia práva, ktoré na území súčasnej Slovenskej republiky existovalo niekoľko storočí a bolo prerušené tzv. Bolonským procesom – fakticky jeho „mechanickou“ implementáciou do právneho poriadku Slovenskej republiky bez prihliadnutia na špecifiká tradičného vzdelávania a v predpokladov výkonu právnických povolání v SR.

Predpoklady vzdelania na výkon „právnických povolání“

Z analýzy príslušných právnych predpisov Slovenskej republiky je zrejmé, že výkon žiadnej relevantnej právnickej alebo príbuznej profesie nie je podmienený len bakalárskym stupňom štúdia v študijnom odbore právo.

Podľa § 5 ods. 1 písm. b) zákona č. 385/2000 Z.z. o **sudcoch a príseďiacich** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov za **sudcu** môže byť vymenovaný občan, ktorý získal **právnické vzdelanie absolvovaním magisterského štúdia na právnickej fakulte vysokej školy** v Slovenskej republike alebo má uznaný alebo nostrifikovaný doklad o získaní právnického vzdelania absolvovaním štúdia rovnakej úrovne na vysokej škole v zahraničí.

Podľa § 3 písm. b) zákona č. 586/2003 Z.z. o **advokácii** a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov komora zapíše do zoznamu **advokátov** na písomnú žiadosť do dvoch mesiacov odo dňa jej doručenia toho, kto získal **vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy** v Slovenskej republike alebo má uznaný doklad o vysokoškolskom právnickom vzdelaní druhého stupňa vydaný zahraničnou vysokou školou.

Podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 323/1992 Zb. o **notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok)** v znení neskorších predpisov za **notára** môže byť vymenovaný občan Slovenskej republiky, ktorý získal **vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy** v Slovenskej republike alebo má uznaný doklad o vysokoškolskom právnickom vzdelaní druhého stupňa vydaný zahraničnou vysokou školou.

Podľa § 10 ods. 1 písm. b) zákona č. 233/1995 Z.z. o **súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok)** a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov za **exekútora** možno vymenovať občana, ktorý získal **vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy** v Slovenskej republike alebo má uznaný doklad o vysokoškolskom právnickom vzdelaní druhého stupňa vydaný zahraničnou vysokou školou.

Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 549/2003 Z.z. o **súdnych úradníkoch** v znení neskorších predpisov funkciu **vyššieho súdneho úradníka** môže vykonávať ten, kto získal **vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy** v Slovenskej republike alebo má uznaný doklad o vysokoškolskom právnickom vzdelaní vydaný zahraničnou vysokou školou.

Podľa § 5 zákona č. 550/2003 Z.z. o **probačných a mediačných úradníkoch** a o zmene a doplnení niektorých zákonov za **probačného a mediačného úradníka** môže byť vymenovaný občan Slovenskej republiky, ktorý získal **vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa absolvovaním magisterského právnického, učiteľského,**

teologického alebo iného spoločenskovedného študijného programu alebo má uznaný doklad o takom vysokoškolskom vzdelaní vydaný zahraničnou vysokou školou.

Podľa § 17 zákona č. 473/2005 Z.z. o **poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti** a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti) požiadavku ustanoveného vzdelania na prevádzkovanie strážnej služby spĺňa osoba, ktorá má ukončené úplné stredné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie a požiadavku ustanoveného vzdelania na **prevádzkovanie detektívnej služby a odbornej prípravy a poradenstva** spĺňa osoba, ktorá získala **vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa alebo tretieho stupňa v študijnom odbore právo** alebo v oblasti bezpečnostných služieb alebo v týchto odboroch získala vedecko-pedagogický titul docent alebo profesor.

Podľa § 34 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z.z. o **štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície** možno za **vyšetrovateľa určiť policajta**, ktorý má **vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v odbore právo**, bezpečnostné služby alebo v študijnom programe bezpečnostnoprávna ochrana osôb a majetku a ako vyšetrovateľ čakateľ v prípravnej štátnej službe alebo v stálej štátnej službe úspešne vykonal záverečnú vyšetrovateľskú skúšku.

e) príklady podobných študijných odborov v zahraničí

Právna úprava vzdelávania v študijnom odbore „právo“ má v **kontinentálnej Európe** svoju relevanciu ako **jednoodborové 4 – 6 ročné štúdium**. Platí to aj pre štáty, ktoré pristúpili k tzv. Bolonskému procesu, ale napriek tomu si zachovali súvislé štúdium vo vybraných študijných odboroch. **Podľa nám známych informácií v žiadnej z krajín strednej Európy sa nečlení vzdelanie v odbore právo na bakalárske a magisterské**. Na porovnanie uvádzame študijné programy v odbore právo vo vybraných krajinách stredoeurópskeho regiónu.

V **Českej republike** sa realizuje študijný program „Právo a právni veda“, kód programu M6805, udeľovaný titul magister, forma štúdia prezenčná, štandardná dĺžka štúdia 5 rokov. (napr. Univerzita Karlova, Masarykova univerzita). Bakalárske štúdium možno akreditovať iba v odbore „Právni specializace“, kód programu B6804 B-PSP, štandardná dĺžka štúdia 3 roky, bez možnosti nadväzujúceho magisterského štúdia (napr. Masarykova univerzita).

V **Poľsku** sa realizuje magisterský program v odbore právo v dennej forme a externej forme v trvaní 5 rokov (napr. Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Prawa i Administracji; Uniwersytet Łódzki, Wydział Prawa i Administracji, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego). Bakalárske štúdium v trvaní 3 rokov možno študovať iba v odbore verejná správa (Administracja).

V **Spolkovej republike Nemecko** to vyplýva napr. aj zo zákona – federálnej právnej úpravy tzv. **Hochschulrahmengesetz** (Rámcový zákon o vyššom vzdelávaní) – Časť I.,

oddiel 2, odsek 19 len deklaruje právo vyšších škôl udeľovať tituly „bakalár“ a „magister“, **ale neukladá im to ako povinnosť**. Osobitosť niektorých študijných odborov vyplýva priamo z uvedeného zákona (aj keď v ďalšom to všeobecná právna úprava ponecháva na reguláciu na úrovni krajín (*Land*)). Časť I., oddiel 2, odsek 18 zákona určuje, že jednotlivé krajiny môžu v rámci svojej právnej úpravy **určiť podmienky udeľovania titulu „Magister“ ako podmienky pre výkon niektorých povolání, čo bezpochyby platí aj v prípade klasických právnických povolání**.

Súvislé právnické štúdium naďalej existuje **aj v Rakúsku**, kde najstaršia univerzita v germánskom prostredí - Univerzita vo Viedni aj v súčasnosti ponúka štúdium práva ako spojené (diplomové) štúdium – **mimo tzv. Bolonského mechanizmu**.

Právna úprava Maďarskej republiky, ktorá tiež pristúpila k tzv. Bolonskému procesu, tiež umožňuje realizáciu jednodoborového právnického štúdia. Maďarský zákon o vyššom vzdelávaní (č 165 z roku 2011) v § 3 určuje, že vzdelávanie sa môže realizovať v dvoch cykloch, resp. podľa podmienok určených právnou úpravou **aj ako spojené/nedelené štúdium – tzv. osztatlan képzés**. Ustanovenie § 15 ods. 3 zákona súčasne určuje, že ak ide o – spojené/nedelené štúdium, študent je povinný počas neho získať aspoň 300 kreditov, avšak nie viac ako 360 kreditov. Zákon tiež explicitne určuje, že ak sa štúdium uskutočňuje ako – spojené/nedelené, štúdium, musí trvať aspoň 10 polrokov (rozumej: 10 semestrov), najviac 12 polrokov (rozumej: 12 semestrov). V Maďarskej republike sa podľa tejto právnej úpravy vyučuje právo na najstarších univerzitách napr. v Budapešti a Debrecíne.

Litovská republika v rámci svojej právnej úpravy tiež ponechala priestor na realizáciu výchovy a vzdelávania v tzv. spojenom – štúdiu, čo sa aj v praxi aplikuje. Ustanovenie čl. 46 litovského zákona o vyššom vzdelávaní a výskume (zákon č. XI-242 z 30. apríla 2009) explicitne určuje, že vysokoškolské vzdelávanie sa môže uskutočňovať v bakalárskom, magisterskom, ale aj v spojenom režime štúdia (tzv. integrovaný študijný program). Podľa čl. 48 ods. 3 uvedeného zákona, **Ministerstvo školstva a výskumu Litovskej republiky určí, aké programy sa budú poskytovať v tzv. spojenom/integrovanom režime**. Je možné súčasne uviesť, že v súčasnosti sa jedná napr. o študijné odbory ako „právo“, „medicína“ a „náboženstvo“.

Švédsko právna úprava umožňuje a v praxi sa aj aplikuje spojený študijný program v študijnom odbore „právo“. Dôkazom tejto skutočnosti je napr. aj program poskytovaný Umeå University (spojený program v študijnom odbore „právo“) v trvaní 4,5 roka vedúci k získaniu titulu magister.

f) vymedzenie príbuzných študijných odborov a rozdielov medzi nimi

- verejná správa
- bezpečnostné služby

Príbuzný odbor Verejná správa pripravuje absolventov na výkon práce vo sfére verejnej a štátnej služby.

Príbuzný odbor Bezpečnostné služby na Akadémii Policajného zboru SR pripravuje absolventov najmä na výkon služby v Policajnom zbore.

OBSAH PRE 3.STUPEŇ

Vymedzenie odborného profilu absolventa (3.stupeň)

Absolventi odboru PRÁVO (3.stupeň) ovládajú metodológiu základného aplikovaného výskumu v oblasti vied o štáte a práve, taktiež ovládajú koncepčné, analytické a syntetizujúce práce v oblasti jednotlivých pozitívno-právnych disciplín.

Teoretické vedomosti (3.stupeň)

Absolventi:

- majú osvojené normy, princípy a metódy vedeckej práce v oblasti štátu a práva,
- samostatne plánujú, organizujú a vyhodnocujú výskum v oblasti vied o štáte a práve,
- zúčastňujú sa na rozvíjaní teórie študijného odboru.

Doplňujúce vedomosti a schopnosti (3.stupeň)

- sledujú najnovšie vedecké poznatky vo zvolenom študijnom odbore,
- pracujú ako členovia vedeckých tímov,
- majú spôsobilosť interdisciplinárnej spolupráce a podieľajú sa na medzinárodnej spolupráci v študijnom odbore.

Vymedzenie jadra vedomostí (3.stupeň)

Nosné témy sú viazané predovšetkým na disciplíny:

- Metodológia právnych vied
- Sociologický a právny výskum
- Odborná špecializácia (teória a dejiny štátu a práva, ústavné právo, správne právo, hospodárske a finančné právo, rímske právo, pracovné právo, trestné právo, medzinárodné právo, obchodné a finančné právo alebo občianske právo).

Študijná časť:

Štatistická analýza empirických údajov, metodika kvalitatívnych právnych výskumov, analýza empirických štúdií.

Vedecká časť:

Analýza vedeckých problémov a hypotéz v odbornej špecializácii podľa sústavy študijných odborov uvedených v rámci študijného odboru 3.4.1. PRÁVO. Pochopenie vzájomných vzťahov v rámci študijného odboru, ale aj príbuzných študijných odborov. Spracovanie dizertačnej práce.